

O uzasadnieniu projektu ustawy ratyfikacyjnej

Autor tekstu: **Michał Pietrzak**

Uwagi prof. Michała Pietrzaka dotyczące uzasadnienia projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczypospolitą Polską podpisanego 28 lipca 1993 r. (19 listopada 1997 r., Warszawa)

1. Rezygnacja z Deklaracji nie ma żadnego uzasadnienia merytorycznego. Ustalenia Deklaracji mają istotne znaczenie wówczas, gdy powstaną rozbieżności interpretacyjne.

2. Ad 8 i 9. Ani projekt ustawy ratyfikacyjnej rządu H. Suchockiej, ani rządu W. Pawlaka, ani rządu J. Buzka nie powołują przepisu konstytucji, który upoważniał rząd do podpisania konkordatu 28 lipca 1993 r. Art. 82 obowiązującej wówczas konstytucji taką możliwość wykluczał. Nakazywał regulację sytuacji majątkowej i prawnej Kościoła Katolickiego w drodze ustawy. Artykuł ten stanowił *lex specialis* w stosunku do art. 52 ust. 7 przyznającego rządowi uprawnienie do zawierania umów międzynarodowych (*lex generalis*).

3. Ad 11. Tę interpretację art. 1 Konkordatu należy podać do publicznej wiadomości, gdyż odbiega ona w sposób zasadniczy od ustaleń Deklaracji.

4. Ad 12. Zawiadomienie rządu o nominacji biskupów ma charakter kurtuazyjny, jego zastrzeżenia do osoby kandydata nie nakładają na Stolicę Apostolską obowiązku ich uwzględnienia.

Zastrzeżenie konkordatu o powoływaniu Polaków na stanowiska biskupów są tak oczywiste współcześnie, że całkowicie zbędne. Powołanie Niemca czy Nigeryjczyka na stanowisko biskupa w Polsce oznaczałoby przecież upadek prestiżu Kościoła.

5. Ad 13. Interpretacja fatalna. Określenie „własna dziedzina” jest mało precyzyjne a przez to podatne na rozbieżne interpretacje. Małżeństwo i szkołę Kościół i Państwo uważają przecież za własną dziedzinę.

6. Ad 14. Tak, jest to jednostronna rezygnacja z suwerennych praw Państwa na rzecz Kościoła. Nie rozumiem dlaczego obecna sytuacja ma być niepokojąca. Małżeństwo kanoniczne nie wywołuje obecnie żadnych skutków w prawie państwowym. Udzielanie ślubów kanonicznych osobom związanym ślubem cywilnym godzi przede wszystkim w autorytet Kościoła.

7. Ad 15. Wypadki takie są sporadyczne albo w ogóle nie mają miejsca. Współdziałanie Kościoła z Państwem w sprawach finansowych ma się odbywać na bazie obowiązującego ustawodawstwa i musi uwzględniać potrzeby Kościoła (termin „uwzględni”). Szara strefa mogłaby zniknąć jedynie wówczas, gdyby likwidacji uległy wszystkie przywileje podatkowe i celne Kościoła.

8. Ad 16. Całkowicie błędna i bezpodstawa interpretacja art. 12 ust. 1 Konkordatu. Przecież pozbawia on młodzież katolicką szkół ponadpodstawowych uprawnień przyznanych jej przez ustawę o systemie oświaty. Konkordat nie mówi ani słowa o kompetencjach uczniów.

9. Ad 19. Nie odpowiada prawdzie stwierdzenie, że ratyfikacja konkordatu nie pociągnie za sobą obciążeń finansowych Państwa. A finansowanie PAT, katechetów w przedszkolach, wydziałów teologii na uniwersytetach państwowych?

10. Konkordat może być ratyfikowany zgodnie z art. 90 Konstytucji. Dotyczy on umów, w których Polska przekazuje organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach. W konkordacie Polska przekazała kompetencje urzędników stanu cywilnego duchownym, przed którymi składają nupturienti oświadczenie woli w sprawie małżeństwa cywilnego, a zawarcie małżeństwa kanonicznego wywiera takie skutki jak zawarcie małżeństwa cywilnego. Kościół posługuje się prawem kanonicznym, które w stosunku do prawa polskiego jest prawem obcym, ponieważ organy polskie nie uczestniczą przy jego tworzeniu. Art. 90 Konstytucji dotyczy ograniczenia suwerenności Państwa Polskiego a konkordat tę suwerenność ogranicza.

Opinia przygotowana na zlecenie Sejmu. Kopia z własnego zbioru Czesława Janika.

Michał Pietrzak

Profesor doktor habilitowany, historyk ustroju II Rzeczypospolitej, autor prac na temat wolności prasy, rządów parlamentarnych i odpowiedzialności konstytucyjnej. Pracownik Instytutu Historii Prawa i kierownik jedyne go Zakładu Prawa Wyznaniowego (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski).

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 18-11-2003 Ostatnia zmiana: 24-02-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3057) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3057>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl